

«ЯК НАРОДЖУЄТЬСЯ ЕЛЕМЕНТ НКС: ПРАКТИЧНИЙ ДОСВІД МЕЗИНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ НА ПРИКЛАДІ «КАЛИНОВИКІВ»

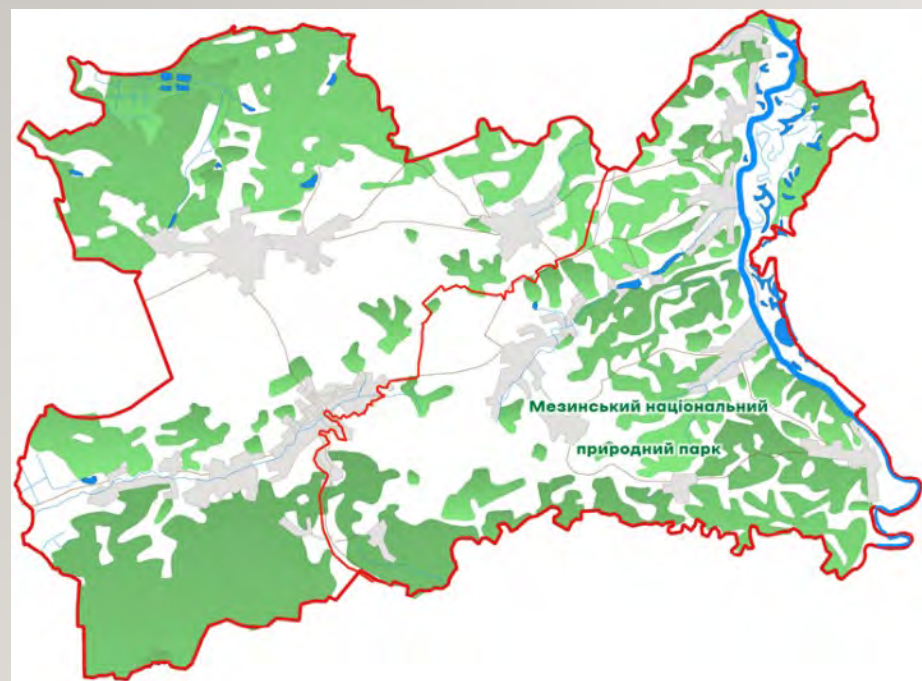

Алла Наливайко, заступник начальника відділу
еколого-освітньої роботи
та рекреації Мезинського НПП

ЕЛЕМЕНТ НКС НЕ СТВОРЮЄТЬСЯ ШТУЧНО — ВІН НАРОДЖУЄТЬСЯ В ГРОМАДІ.
НАШЕ ЗАВДАННЯ — ЙОГО ПОБАЧИТИ, ЗАФІКСУВАТИ, ПІДТРИМАТИ І ПРАВИЛЬНО
ОФОРМИТИ.

КОЖЕН ВНЕСЕНИЙ ЕЛЕМЕНТ — ЦЕ ГОЛОС ГРОМАДИ,
ЯКИЙ МИ ЗБЕРІГАЄМО ДЛЯ МАЙБУТНЬОГО.

КАЛИНОВИКИ

Інгредієнти:

1 склянка теплої води (200-250 гр.)

2 ч. л. цукру

25 г свіжих дріжжів (8 г сухих)

0,5 склянки олії

3 склянки борошна

Дати тісту зійти.

Тим часом протушувати натертий буряк.

Додати ягоди калини за смаком.

Сформувати пиріжки, змастити яйцем та випікати в розігрітій духовці до 220 °С 15 хвилин.

«КАЛИНОВИКИ» — ЦЕ ЛОКАЛЬНА ТРАДИЦІЯ ПРИГОТУВАННЯ ВИРОБІВ ІЗ КАЛИНИ, ЯКА ЗБЕРЕГЛАСЯ В ОКРЕМИХ СЕЛАХ І ПЕРЕДАВАЛАСЯ В РОДИНАХ.

ВАЖЛИВО, ЩО ЦЯ ПРАКТИКА ПОЄДНУЄ КІЛЬКА СКЛАДОВИХ:

- ВИКОРИСТАННЯ МІСЦЕВИХ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ;
- РОДИННУ ПЕРЕДАЧУ РЕЦЕПТУРИ І ТЕХНОЛОГІЇ;
- СЕЗОННІСТЬ;
- СПІЛЬНУ ПРАЦЮ ТА СПІЛКУВАННЯ.

ПРЕЗЕНТАЦІЯ ЛОКАЛЬНОЇ СТРАВИ “КАЛИНОВИКИ” В АРТ-ЦЕНТРИ М.ШОСТКА НА ВІДКРИТТІ ХУДОЖНЬОЇ ВИСТАВКИ «МИСТЕЦТВО БАЧИТИ КРАСУ».

«КАЛИНОВИКИ» ОФІЦІЙНО ВКЛЮЧЕНО ДО ОБЛАСНОГО ПЕРЕЛІКУ НКС ЧЕРНІГІВЩИНИ. ТАКЕ РІШЕННЯ ОДНОСТАЙНО УХВАЛИЛА ЕКСПЕРТНА РАДА 16 ГРУДНЯ 2025 РОКУ, ВІДЗНАЧИВШИ ВАГОМИЙ ВНЕСОК ПОНОРНИЦЬКОЇ ГРОМАДИ У ЗБЕРЕЖЕННЯ ЦІЄЇ УНІКАЛЬНОЇ ГАСТРОНОМІЧНОЇ ТРАДИЦІЇ.

ПРО ПИРІЖКИ З БУРЯКОМ І КАЛИНОЮ ТА РЕЦЕПТ, ЯКИЙ ДІСТАВСЯ ЇЙ ВІД БАБУСІ,
ЖИТЕЛЬКА СЕЛА ВЕЛИКИЙ ЛІС ПОНОРНИЦЬКОЇ ГРОМАДИ ГАННА ВОЛЕВАЧ
РОЗПОВІЛА СУСПІЛЬНОМУ ЧЕРНІГІВ.

Посилання на репортаж:

<https://www.youtube.com/watch?v=MCQxAVsDAEc&t=12s>

ДОСВІД «КАЛИНОВИКІВ» ПОКАЗУЄ:
НАВІТЬ НЕВЕЛИКА ЛОКАЛЬНА
ПРАКТИКА МОЖЕ СТАТИ
ВАЖЛИВИМ ЕЛЕМЕНТОМ
КУЛЬТУРНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ
РЕГІОНУ — ЯКЩО ПОРУЧ Є ЛЮДИ,
ЯКІ ГОТОВІ ДОПОМОГТИ ТРАДИЦІЇ
ОТРИМАТИ СВІЙ СТАТУС.
ТОМУ СЬОГОДНІ НАШЕ ЗАВДАННЯ
— ШУКАТИ, ФІКСУВАТИ І
ПОДАВАТИ!!!

5 КРОКІВ ДО ВНЕСЕННЯ — ЕЛЕМЕНТА НКС —

(ДЛЯ ГРОМАД, ВІДДІЛІВ КУЛЬТУРИ, КЛУБНИХ ЗАКЛАДІВ)

- 1 ЗНАЙДІТЬ ТРАДИЦІЮ**
  - Місцева страва
  - Ремесло або мистецтво
  - Сезонні чи родинні практики
  - Обряд чи свято
  - Пісенна або танцювальна традиція
- 2 ЗНАЙДІТЬ НОСІЇВ**
  - Поспілкуйтеся зі старожилками громади
  - Визначте людей, які зберігають і практикують традицію
  - Отримайте їхню згоду на фіксацію та популяризацію
- 3 ЗАФІКСУЙТЕ ЕЛЕМЕНТ**
  - Фото- та відеозйомка процесу
  - Опис технології, обряду або практики
  - Запис інтерв'ю з носіями
  - Збір історичних та локальних особливостей
- 4 АКТИВІЗУЙТЕ ГРОМАДУ**
  - Проведіть майстер-клас або захід
  - Залучіть дітей і молодь
  - Популяризуйте традицію як живу практику
- 5 ПОДАЙТЕ ДОКУМЕНТИ**
  - облікову картку елемента
  - фото- та відеоматеріали
  - план заходів зі збереження
  - подання до обласного методцентру

ЧОМУ ЦЕ ВАЖЛИВО?

- ГРАНТИ
ТА ПІДТРИМКА
- ТУРИЗМ І
БРЕНД ГРОМАДИ
- ЗБЕРЕЖЕННЯ
ІДЕНТИЧНОСТІ

НЕМАТЕРІАЛЬНА КУЛЬТУРНА
СПАДЩИНА — ЦЕ НЕ ЛИШЕ
ПРО МИНУЛЕ.

ЦЕ ПРО ІДЕНТИЧНІСТЬ,
РОЗВИТОК ГРОМАД І
ЗБЕРЕЖЕННЯ ЖИВОГО ГОЛОСУ
ТРАДИЦІЙ.

